

3

Cognitief of

Suggestiefiche

De kenmerken die in signaallijst 3 worden opgesomd kunnen wijzen op ADHD, maar eveneens op een moeilijkheid in de cognitieve ontwikkeling. Het is daarom belangrijk om na te gaan in hoeverre het voorkomen van de signalen te wijten is aan ADHD, dan wel aan de intellectuele mogelijkheden, de verwerkingssnelheid en/of het geheugen.

Om van ADHD te kunnen spreken, moeten deze elementen als storend ervaren worden.

1 Intelligentie

De kenmerken kunnen voorkomen bij kinderen die hoogbegaafd zijn, maar ook bij kinderen met minder intellectuele mogelijkheden. Het is dus belangrijk om dit eerst na te gaan. Het kan voldoende zijn om op basis van dossiergegevens of rapporten hier een ruwe inschatting van te maken. Het is niet steeds nodig om te testen. Als alle betrokkenen twijfelen, kan een IQ-test nuttig zijn.

Ook het profiel van intelligentie, met name een disharmonisch IQ-profiel, kan voor moeilijkheden zorgen. We spreken van een disharmonisch profiel wanneer er 15 of meer punten verschil zijn tussen verbaal en performaal IQ.

Bij kinderen met ADHD (vooral binnen het aandachtstekort) wordt vaak een discrepantie gezien op een intelligentietest, waarbij het verbale IQ meestal hoger scoort dan het performale IQ.

2 Verwerkingssnelheid

Kinderen met een trage verwerkingssnelheid kunnen de vermelde kenmerken vertonen. Kinderen met ADHD gaan in de klas vaak trager verwerken door het aandachtstekort, maar in een testsituatie lukt dit meestal behoorlijk.

Gelieve dit document niet te verspreiden en enkel te gebruiken in samenspraak met een CLB-medewerker

intellectueel functioneren 3

Suggestiefiche

Geheugen 3

Bij kinderen met een zwakker geheugen komen ook vaak verscheidene van vermelde kenmerken voor. De geheugenopslag bij kinderen met ADHD wordt door het aandachtstekort echter vaak op negatieve manier beïnvloed;

- Het kind onthoudt moeilijker regeltjes en leerstof
- Het kind legt minder vlug verbanden met vroegere leerervaringen
- Het kind integreert het geleerde moeilijker

Ongeacht of de aspecten van cognitief functioneren (intelligentie, verwerkingssnelheid en geheugen) voorkomen binnen ADHD of los ervan, deze leerlingen kunnen een extra steuntje gebruiken.

In de klas kunnen we dit groeperen onder de noemer STICORDI maatregelen*.

Thuis is het belangrijk om te stimuleren, maar vooral een kwestie van aanvaarden. Zo zien we bij kinderen met ADHD vaak, ondanks voldoende intellectuele mogelijkheden, een puntenverlies van zo'n 10%.

*STICORDI staat voor Stimuleren, Compenseren, Remediëren en Dispenseren.

Geheugen

Ga na wat voor dit kind best werkt:

- Beter onthouden wat je gezien hebt?
 - Maak een beeld of verhaal in je hoofd
 - Maak tekeningen bij de leerstof, onderstreep met kleur,...
- Beter onthouden wat je gehoord hebt?
 - Lees en herhaal luidop
 - Laat eventueel de tekst luidop voorlezen door iemand anders of door de computer
- Beter onthouden wat je doet?
 - Zelf doen en opschrijven, werken met markeerstift,...
 - Rondwandelen terwijl je studeert

Gelieve dit document niet te verspreiden en enkel te gebruiken in samenspraak met een CLB-medewerker

3

Cognitief of

Suggestiefiche

Memoriseren

- Het is beter om zes keer tien minuten te werken dan één keer een uur
- Door te herhalen onthoud je veel beter
- Maak stapeltjes

En leg het kaartje op de juiste stapel. Oefen tot je alles bij goed gekend kan leggen. Dit principe wordt ook toegepast in software die het memoriseren ondersteunt (b.v. "over hoor").

- Richt je eerst op de structuur, leer dan details uit het hoofd (b.v. met behulp van een minmap)
- Gebruik ezelsbruggetjes

Aandachtstekort

Stimuleren:

- moedig aan als de leerling het goed doet
- geef korte en duidelijke instructies
- geef één opdracht tegelijkertijd
- maak oogcontact en geef directe feedback
- werk met een chronometer om de tijd te beperken (b.v. je krijgt tien minuten om deze woorden in te studeren)
- leer kernwoorden markeren, vat de hoofdzaken samen
- stimuleer om geheugenkaarten te gebruiken
- beperk de hoeveelheid prikkels
- maak een duidelijk bordschema
- structureer de leerstof
- laat tussenuitkomsten noteren
- geef extra tijd
- stimuleer herhalen
- werk met een time-timer

Gelieve dit document niet te verspreiden en enkel te gebruiken in samenspraak met een CLB-medewerker

intellectueel functioneren 3

Suggestiefiche

Compenseren:

- laat een oorbeschermer dragen bij toetsen en taken(dit verlaagt de afleidbaarheid voor auditieve prikkels)
- sta hulpmiddelen toe die de zelfredzaamheid vergroten
- leer oplossingsschema's gebruiken
- bied instructies stap voor stap aan
- bied schema's en geheugensteuntjes

Remediëren:

- leer strategieën aan
- geef stappenplannen die gebruikt mogen worden

Dispenseren:

- geef vrijstelling van bepaalde eisen
- laat minder oefeningen maken

!! Het is belangrijk om dit vooraf met de ouders te bespreken en hun toestemming te krijgen.

Je kan best ook op het rapport en toetsen een kleine code voorzien zodat je aan de ouders aangeeft dat de leerling bij bepaalde vakken extra ondersteuning of extra tijd heeft gekregen. Zo voorkom je dat ouders verkeerde verwachtingen van hun kind krijgen.

Gelieve dit document niet te verspreiden en enkel te gebruiken in samenspraak met een CLB-medewerker